

Verslag van de Commissie Kwaliteitszorg Onderwijs vergadering van 08 november 2022 - Uittreksel

---

Aanwezig

- **ZAP:**

CKO-voorzitter: Mieke Uyttendaele

OC-voorzitter/afgevaardigde: Gijs Du Laing, Marjan De Mey, Joris Van Acker, Ann Verdoodt, Jeroen Buysse, Kristof Demeestere, Tim De Meyer, Liesbeth Jacxsens, Stefaan De Smet, Wim Cornelis, (vervangen van Peter Finke), Karel De Schamphelaere, Leen De Gelder, Frank Devlieghere (vanaf 10u20), Frederik Ronsse, Stijn Van Hulle, Erik Meers

- **Onderwijsbegeleider:**

Christophe Noppe

- **Studenten:**

Campus Coupure: Wannes Dewulf

- **Coördinator ITC:**

Wim Hoste

- **Beleidsmedewerkers FDO:**

Petra Vanhooren, Chantal Hongenaert, Katrijn De Smit, Dominique Langouche, Bieke Lybeer, Lien Bertrem

- **Op uitnodiging:**

Veerle Lambert, ITC-medewerker

Emma Van de Walle, projectmedewerker Apollo 8

Verontschuldigd:

- **ZAP:**

OC-voorzitter/afgevaardigde: Diederik Rousseau, Stefaan Werbrouck, Mia Eeckhout, Niko Verhoest, Pieter Vermeir, Carl Lachat, Peter Bossier, Peter Finke, David Fernandes del Pozo, Koen Dewettinck

- **AAP:**

Campus Schoonmeersen: Els Debonne; Campus Coupure: Pieter Nachtergaele; Campus Kortrijk: Christophe Wille

- **Studenten:**

Campus Schoonmeersen: Quinten Van Bever

- **Op uitnodiging:**

Stephen Depuydt, Onderwijsdirecteur campus Korea

Cluster Kwaliteitszorg – Onderwijsinnovatie (KZ)

1. Onderwijsbeleid@FBW – ppt voor Commissie Beleid: ter toelichting

3. Met betrekking tot het agendapunt “**Internationaliseren (verengelsen) van Bio-ingenieursopleidingen**” schets de OD de context van de situatie:

- gegeven dat de bio-irs opleidingen internationaal georiënteerd zijn
- de 50% grens in modeltraject voor aantal Bio-irs opleidingen quasi overschreden is (en in Ba reeds Engelstalige vakken aanwezig)
- meer dan 50% PhD students (en WP?) op FBW niet Vlaams zijn (tutores voor Masterproef, ondersteuning onderwijs)
- capaciteit voor ‘dubbel aanbod’ (NI/Eng) beperkt => vrijstelling te vragen voor NI
- internationaal aanbod burgerlijk irs, bio-ir Cel&Gen + Sustainable Urban Bio-Science Eng. (NIEUW AJ 23-24) + reflectie met KULeuven hieromtrent
- % masterproeven met Engels als taal hoog en stijgend

Vervolgens geeft ze een overzicht van de pros en cons, opgesteld tijdens de vergadering van de Adviesgroep opleidingen bio-ingenieurswetenschappen van 14 maart 2022:

NAV GESPREK ADVIESGROEP BIO-IRS 14.03.22
: PROS AND CONS

 <ul style="list-style-type: none"> ○ Onderzoek is internationaal + jargon ○ Breed aanbod leer materiaal ○ Stijging % lesgevers en PhD-studenten (tutores) uit het buitenland ○ Jobmarkt meeste bio-ir-Ma is internationaal gericht ○ Interuniversitaire/-institutionele samenwerking (bv. ENLIGHT, ELLS) ○ International classroom: interculturele en -disciplinaire competenties ○ Reeds ervaring binnen FBW (Bio-ir Cel en Gen) 	 <ul style="list-style-type: none"> ○ Toelatingsvoorwaarden? ○ Extra admin. selectie kandidaat studenten en beoordeling toelatingsvoorwaarden? ○ Grotere heterogeniteit instroom: extra inspanning lesgevers en onderwijsteams? ○ Visie studenten? ○ Is er interesse vanuit het buitenland? ○ Huidige opleidingen doen het goed (Let op: OKB-feedback = kwaliteitszorgprocessen) ○ Jobmarkt van sommige Ma ligt hoofdzakelijk in Vlaanderen? ○ Moedertaal blijft de beste leertaal? ○ Sommige lesgevers verkiezen Nederlands?
---	--

31

Ook wordt een overzicht gegeven van de acties die kunnen/moeten gebeuren om internationalisering van deze opleidingen te faciliteren.

Na de toelichting door de OD worden volgende opmerkingen gemaakt:

- De **verschillende betekenissen** van het begrip “**internationaliseren van opleidingen**”, zijnde “opleidingen met het Engels als onderwijstaal”, “opleidingen die open staan voor een internationaal doelpubliek” en “opleidingen met aandacht voor het verwerven door de studenten van internationale en interculturele competenties” worden in de presentatie door elkaar gebruikt, terwijl het om verschillende zaken gaat die niet noodzakelijk aan elkaar gekoppeld zijn. Zo is bijvoorbeeld voor “het intergreren van internationale en interculturele competenties in de opleiding” geen “omschakeling van de onderwijstaal naar het Engels” noodzakelijk of is het bij “het omschakeling van de onderwijstaal naar het Engels” niet noodzakelijk dat er “actief gerekruteerd wordt naar buitenlandsse degree studenten”.

→ de OD heeft begrip voor deze opmerking, maar stelt dat de UGent wel degelijk een koppeling voorziet tussen “het omschakelen naar Engels als onderwijstaal” enerzijds en “het open staan voor een internationaal doelpubliek” (en ook “het effect op de ontwikkeling van interculturele competenties bij de studenten”) anderzijds, cfr [Vademecum studieprogramma's UGent / Onderwijstaal van opleidingen wijzigen](#):

Beleidsrichtlijn:

Op 22 augustus 2017 is de CoT als beleidsrichtlijn overeengekomen dat er bij het aanvragen van Engelstalige opleidingen **steeds een intentie moet zijn tot internationalisering. In de argumentatie van de aanvraag moet je het aantrekken van buitenlandse studenten voor de opleiding ('degree students') vermelden. Daarnaast beargumenteer je dat een internationale studiecontext een gunstige invloed heeft op de ontwikkeling van interculturele competenties bij de studenten en op het leren functioneren in een internationale omgeving.** Het is dus niet voldoende de argumentatie voor het aanvragen van een Engelstalige opleiding te beperken tot het internationaal karakter van het toekomstige werkveld en de Engelstalige onderzoeksomgeving.

Eerdere gesprekken van de OD met de UGent Onderwijsdirecteur hieromtrent (onder meer tijdens het jaarlijk kwaliteitsoverleg gesprek dat DOWA voert met de faculteiten dat plaatsvond op FBW op 27 juni II.) heeft ook duidelijk uitgewezen dat de UGent als beleid duidelijk wil inzetten op het aantrekken van buitenlandse studenten voor de EN-opleidingen.

- Het beperken van de instroom tot de MSc in de bio-ingenieurswetenschappen tot de houders van het Vlaamse diploma BSc in de bio-ingenieurswetenschappen kan, gezien het **unieke karakter van het bio-ingenieursdiploma**, een bewuste, te rechtvaardigen keuze zijn.
→ de OD antwoordt dat dergelijke keuze onze faculteit dan wel isoleert ten opzichte van andere faculteiten en universiteiten, die voluit voor een ‘international classroom’ (met verschillende perspectieven die aangebracht worden door de diversiteit van context en nationaliteiten van studenten) kiezen in een opleiding met Engels als onderwijstaal. Dergelijke keuze druist ook in tegen alle richtlijnen van het [Bologna-proces](#) waarbij het de bedoeling is om obstakels voor een Europese ruimte voor hoger onderwijs uit de weg te ruimen.
- In de presentatie wordt de keuze voor het al dan niet overschakelen naar het Engels als onderwijstaal afhankelijk gemaakt van de huidige **omvang van het percentage Nederlandstalig en Engelstalig vakkenaanbod** in de opleidingen en de hieraan gekoppelde **decreta vereisten** inzake onderwijstaal van de opleiding (zie extract in kader), terwijl de motivatie van een eventueel overschakelen zou moeten uitgaan van een visie over de gewenste studenten in de opleidingen, de positionering van de opleidingen, ...

“Een anderstalige initiële masteropleiding is een initiële masteropleiding waarvan de omvang van de opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het modeltraject van die opleiding hoger is dan 50% van de totale omvang van de in die opleiding aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het modeltraject.”

Het is bovendien momenteel niet duidelijk waarom lesgevers kiezen voor het doceren van een vak in het Engels binnen een NL-opleiding (en dus waarom het percentage Engelstalig aanbod zo hoog is). Soms is dit het gevolg van het streven naar **efficiëntie van lesgeven bij doceren van een vak dat zowel in een NL-opleiding als in een EN-opleiding voorkomt** (en dus van het streven naar een daling van de onderwijslast). Als dit hoog gebruik van het Engels als doceertaal echter leidt tot het omschakelen van de opleiding naar het Engels als onderwijstaal en dus, volgens de UGent-visie, tot het openstellen van de opleiding voor een internationaal doelpubliek, dan gaat de winst in belasting door het efficiënt lesgeven

verloren door de hiervoor **vereiste toename in screenings- en selectie-activiteiten van de kandidaat-studenten** (op dossier). Het zou dus nuttig zijn om meer zicht te krijgen op de motivatie van lesgevers om in het Engels te doceren binnen een NL-opleiding.

- Het openstellen van de MSc in de bio-ingenieurswetenschappen botst verder ook op het gegeven dat er **zeer weinig/geen equivalente, buitenlandse BSc in de bio-ingenieurswetenschappen** voorkomen. Voor een internationaal doelpubliek is rechtstreekse toegang wellicht dus eerder uitzonderlijk en mogelijk een **voortraject** nodig, wat een **bijkomende toename in de onderwijslast** met zich mee brengt. Dergelijke voortrajecten resulteren mogelijk ook in lage rendementen. Het is dus noodzakelijk om een goede afweging te maken tussen de kosten en de baten van een omschakeling. → de OD antwoordt dat voor en tegenstanders van omschakelen wellicht te gemakkelijk in dogma's vervallen in de uiteinden van het spectrum van enerzijds **“geen enkele andere BSc dan de BSc in de bio-ingenieurswetenschappen kan in aanmerking komen voor rechtstreekse toelating”** tot anderzijds **“vele diploma's kunnen ongehinderd instromen”**. Het is duidelijk dat het in werkelijkheid gaat over het vinden van een selectie van geschikte BSc-diploma's. Het op dossier selecteren van kandidaten is inderdaad een proces dat tijd en aandacht vergt. Het is een stapsgewijs proces dat een systematische aanpak vergt maar ook niet kan/mag bestaan uit het nastreven van één op één equivalenties van alle vakken van het curriculum van applicanten. Er is trouwens al een deel ervaring opgebouwd binnen het ITC met opleidingen voor een internationaal doelpubliek, binnen FBW UGent & ook KULeuven met applicaties voor sommige Bio-ir.-masteropleidingen, binnen FEA en FW voor hun respectievelijke internationale opleidingen, etc.
- Prof. Marjan De Mey, OC-voorzitter van de Engelstalige MSc in Bioscience Engineering: Cell and Gene Biotechnology, merkt op dat de **feeling en kennis over equivalente, buitenlandse BSc in de bio-ingenieurswetenschappen diploma's begint toe te nemen** door de ervaring die sinds de omschakeling van de onderwijstaal in opgebouwd, maar kaart ook aan dat **de werklast voor screnen inderdaad toeneemt** en dat **het percentage geschikt bevonden kandidaten laag is** binnen de huidige werkwijze (waarbij op het einde van het selectieproces door UGent centraal (Afdeling Studentenadministratie en Studieprogramma's) dossiers worden doorgestuurd naar de opleiding).
- Het is niet duidelijk bij welke raad of commissie de **bevoegdheid** voor het al dan niet overschakelen naar het Engels als onderwijstaal ligt en dus het 'internationaliseren' van een opleiding ligt.
→ De OD antwoordt dat deze bevoegdheid bij de Commissie Beleid en bij de Faculteitsraad ligt.